

Gepubliceerd op: 19 juni 2012 Reformatorisch Dagblad

Ad Ermstrang

Midden in de nacht op madenjacht

STAPHORST – In nog geen tien jaar tijd groeide het bedrijf uit tot een van de belangrijkste specialisten in Nederland bij de bestrijding van houtworm en boktor. De Ongedierte Bestrijder is vooral actief in monumentale panden, maar verwijdert ook wespennesten, muizen, ratten en zelfs maden.

Gerrit Bril (43) uit Staphorst begon in 2003 voor zichzelf. Met compagnon Robin Verbij uit Meppel legde hij zich vooral toe op de bestrijding van de grote vijanden van onbehandeld hout: houtworm en boktor. Verbij en hij kenden elkaar. „Om een dienstverlenend bedrijf te kunnen zijn, is flexibiliteit heeft belangrijk. Bovendien is het bij sommige werkzaamheden van belang dat je met z'n tweeën bent.” Voor de administratie is een parttimekracht ingehuurd. Daarnaast maakt De Ongedierte Bestrijder vooral in de zomermaanden gebruik van extra krachten die het voorwerk doen en specifieke taken verrichten.

Verreweg het grootste deel van de omzet, ongeveer 80 procent, komt uit de bestrijding van houtworm en boktor. „We hebben bewust voor deze specialisatie gekozen. De grote bedrijven in deze branche richten zich vooral op contracten met bedrijven. Bijvoorbeeld in de foodsector is een regelmatige controle belangrijk. Wij hebben wel enkele van die contracten, maar volden niet voor dit routinematige werk.” Opdrachten krijgt de De Ongedierte Bestrijder vooral dankzij een groeiende bekendheid in de restauratiewereld.

Houtworm en in nog sterkere mate de boktor kunnen lelijk huishouden in de houten constructies van oude en van nieuwe gebouwen. Verraadt de houtworm zich vaak door hoopjes meel, bij de boktor blijft dit in de gaten achter. Het kan hard gaan. „Een boktor vreet bij de juiste temperatuur dagelijks zijn eigen lichaamslengte, dus 2,4 tot 3 centimeter, op. In korte tijd kunnen hele stukken hout verdwijnen.”

Afhankelijk van onder meer de staat van het hout, de afwerking en het aanwezige vocht heeft een oppervlaktebehandeling plaats en/of wordt er geïnjecteerd of vergast. „Ook verhitting of bestraling is mogelijk, maar daar maken wij geen gebruik van. Dan kun je niet garanderen dat het hout ten minste tien jaar houtworm en of boktorvrij is.” Er is altijd een inspectie vooraf nodig om een offerte te kunnen maken.

De medewerkers van De Ongedierte Bestrijder dragen speciale pakken en maskers met perslucht om te voorkomen dat ze de giftige stoffen inademen. Het bedrijf staat onder toezicht van het ministerie van Infrastructuur en Milieu.

Het werkgebied is gestaag uitgebreid tot over geheel Nederland. Bril komt in kerken, kasteeltjes en andere monumentale panden. Veel opdrachten zijn afkomstig van eigenaren van oude boerderijen. Andere bestemmingen, splitsingen of verbouwingen leiden tot het invoeren van hulp bij de bestrijding van ongedierte in hout. „Sinds de malaise op de woningmarkt is het aantal opdrachten in deze sector teruggelopen”, aldus Bril, die echter niet ontevreden is over de recente resultaten. Hij geeft geen omzetcijfers, maar stelt nuchter vast dat het mogelijk is om „met dit werk een normale boterham te verdienen. We stellen ook geen hoge eisen en werken in de zomermaanden door.”

Voor particulieren in de regio gaan Bril en Verbij daarnaast op pad voor het bestrijden van ongedierteplagen. Te denken valt aan wespennesten, ratten en muizen. De totale overlast neemt zeker niet af, is de indruk van Staphorsters. „De gemiddelde temperatuur neemt toe en daardoor gedijen sommige ongediersoorten steeds beter.”

Een enkele maal wordt Bril midden in de nacht gebeld. „Dat gebeurt zelfs wel voor een wespennest. Mensen denken vaak dat het meevalt. Pas als in de loop van de zomer de wespen massaal naar binnen komen, moet er op stel en sprong actie worden ondernomen.” Ook is hij eens in de weer geweest om midden in de nacht een leger maden te verslaan. „Die kwamen vanuit een container op het licht af.”

Nachtelijk werk gebeurt verder incidenteel bij bedrijven, onder meer in de horeca. Op zondag is het bedrijf gesloten. „Ik heb wel een keer op verzoek van een koster voor kerktijd een wespennest bij de hoofdingang van de kerk verwijderd.”

Bril loopt nog steeds tegen het misverstand aan dat de gemeente verantwoordelijk is voor het opruimen van een nest wespen of ratten. „Meestal verwijst de gemeente door naar een ongediertebestrijder. Soms heeft ze wel eigen bestrijders in dienst, die meestal hun werkzaamheden in rekening brengen. Persoonlijk vind ik dat het opruimen van ongedierte voor iedereen betaalbaar moet blijven. We geven daarom vaak gratis adviezen.”